इदमारोपितं ब्रह्मन् किमन्यत् करवाणि ते । तस्य रामो ददौ दिव्यं जामदग्न्यो महात्मनः ।
रमाकर्षदेशान्तमयमाकृष्यतामिति ॥ लोमश उवाच ॥ एतच्छ्रुत्वाऽब्रवीद्रामः प्रदीप्त इव मन्युना । ८९७०
श्रूयते चम्यते चैव दर्पपूर्णोऽसि भार्गव । त्वया ह्यधिगतं तेजः क्षत्रियेभ्यो विशेषतः ।
पितामहप्रसादेन तेन मां क्षिपसि ध्रुवं । पश्य मां स्वेन रूपेण चक्षुस्ते वितराम्यहं ।
ततो रामशरीरे वै रामः पश्यति भार्गवः । आदित्यान् सवसून्रुद्रान् साध्यांश्च समरुद्गणान् ।
पितरो ऽताश्वनश्च नक्षत्राणि ग्रहास्तथा । गन्धर्व्वा राक्षसा यक्षा नद्यस्तीर्थानि यानि च ।
ऋषयो बालिखिल्याश्च ब्रह्मभूताः सनातनाः । देवर्षयश्च कार्त्स्न्येन समुद्राः पर्व्वतास्तथा । ८९७५
वेदाश्च सोपनिषदो वषट्कारैः सहाध्वरैः । चेतोमन्ति च सामानि धनुर्व्वेदश्च भारत ।
मेघवृन्दानि वर्षाणि विद्युतश्च युधिष्ठिर । ततः स भगवान् विष्णुस्तं वै बाणं मुमोच ह ।
प्रदुष्काशनिसमाकीर्णं महोल्काभिश्च भारत । पांशुवर्षेण महता मेघवर्षैश्च भूतलं ।
भूमिकम्पैश्च निर्घातैर्नादैश्च विपुलैरपि । स रामं विक्लवं कृत्वा तेजश्चाक्षिप्य केवलं ।
आगच्छज्ज्वलितो बाणो रामबाहुप्रचोदितः । स तु विक्लवतां गत्वा प्रतिलभ्य च चेतनां । ८९८०
रामः प्रत्यागतप्राणः प्राणमद्विष्णुतेजसं । विष्णुना सोऽभ्यनुज्ञातो महेन्द्रमगमत् पुनः ।
भीतस्तु तत्र न्यवसन् व्रीडितस्तु महातपाः । ततः सम्वत्सरेऽतीते हृतौजसमवस्थितं ।
निर्म्मदं दुःखितं दृष्ट्वा पितरो राममब्रुवन् ॥ पितर ऊचुः ॥ न वै सम्यगिदं पुत्र विष्णुमासाद्य वै कृतं ।
सहि पूज्यश्च मान्यश्च त्रिषु लोकेषु सर्व्वदा । गच्छ पुत्र नदीं पुण्यां वधूसरकृताङ्कयां ।
तत्रापस्पृश्य तीर्थेषु पुनर्व्वपुरवाप्स्यसि । दीप्तोदं नाम तत्तीर्थं यत्र ते प्रपितामहः । ८९८५
भृगुर्द्वयुगे राम तप्तवानुत्तमं तपः । तत्तथा कृतवान्रामः कौन्तेय वचनात् पितुः ।
प्राप्तवांश्च पुनस्तेजस्तीर्थेऽस्मिन् पाण्डुनन्दन । एतदीदृशकं तात रामेणाक्लिष्टकर्म्मणा ।
प्राप्तमासीन्महाराज विष्णुमासाद्य वै पुरा ।
इतिश्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि तीर्थयात्रापर्व्वणि जामदग्न्यतेजोहानिकथने एकोनशतोऽध्यायः ॥ ९९ ॥
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ भूय एवाहमिच्छामि महर्षेस्तस्य धीमतः । कर्म्मणां विस्तरं श्रोतुमगस्त्यस्य द्विजोत्तम ।
॥ लोमश उवाच ॥ शृणु राजन् कथां दिव्यामद्भुतामतिमानुषीं । अगस्त्यस्य महाराज प्रभावमितौजसः । ८९९०
आसन् कृतयुगे घोरा दानवा युद्धदुर्म्मदाः । कालकेया इतिख्याता गणाः परमदारुणाः ।
ते तु वृत्रं समाश्रित्य नानाप्रहरणोद्यताः । समन्तात् पर्य्यधावन्त महेन्द्रप्रमुखान् सुरान् ।
ततो वृत्रवधे यत्नमकुर्व्वंस्त्रिदशाः पुरा । पुरन्दरं पुरस्कृत्य ब्रह्माणमुपतस्थिरे ।
कृताञ्जलींस्तु तान् सर्व्वान् परमेष्ठीत्युवाच ह । विदितं मे सुराः सर्व्वं यद्वः कार्य्यञ्चिकीर्षितं ।
तमुपायं प्रवक्ष्यामि यथा वृत्रं वधिष्यथ । दधीच इति विख्यातो महानृषिरुदारधीः । ८९९५
तं गत्वा सहिताः सर्व्वे वरं वै सम्प्रयाचत । स वो दास्यति धर्म्मात्मा सुप्रीतेनान्तरात्मना ।
स वाच्यः सहितैः सर्व्वैर्भवद्भिर्जयकाङ्क्षिभिः । स्वान्यस्थीनि प्रयच्छेति त्रैलोक्यस्य हिताय वै ।